

[Bernhard Baunsgaard]

længst klaret dette problem. Det er ikke rimeligt, at en løsning med hensyn til biblioteksafgiften, når der er flere forfattere til en bog eller et bogværk, trækkes i langdrag.

Hvis vi nu går lidt videre i dette med den økonomiske synsvinkel og udvider det og spørger: hvis vi nu er blevet enige om at indskyde det offentlige penge til støtte for kulturen, hvilke organer i samfundet er det da, der skal bestemme betingelserne for det offentlige tilskud? Det var efter min opfattelse også rimeligt at komme ind på det.

Det er rimeligt at spørge: Skal det være staten? Skal det være amterne? Eller skal det være kommunerne? For overskuelighedens skyld kan vi vel indskrænke os til at sige: skal det være staten eller kommunerne? Det har ikke naturnødvendigt sammenhæng med, hvem der skal betale. Jeg skal her kun nævne, at betingelserne for store dele af dansk teater bestemmes af kommunerne, men staten skal uden videre betale halvdelen af det, kommunerne bestemmer. Ministeren har ikke betragtninger om det, men vi ved vel nok, hvad ministerens ønske er: når staten skal betale, vil staten i hvert fald også have medbestemmelsesret over betingelserne. Jeg ved ikke, om ministeren har bemærkninger at gøre om det i dag.

Når vi har fået kommunerne så kraftigt ind i billedet, når det gælder støtte til kulturen, så er der vel flere grunde hertil. Jeg tror, det vil være umuligt at afvise, at det for de daværende socialdemokratiske regeringer også var den økonomiske betragtning: amter og kommuner er nu blevet så store og så rige, at de har rigeligt råd til at støtte kulturen, og så undgår regeringen jo diskussionen med folketinget. I dag er sagen helt anderledes. Vi ser, at vort rigeste amt, Københavns, mener, at netop kulturområdet skal spare, og vil ikke tage så store byrder på sig, som mindre rige amter gør.

Men der var også en anden betragtning bagved, og det var den, at vi skulle have nærdemokrati, kulturen skulle have støtte af dem, der fik gavn af kulturfremstødene, så de måtte bevilge i det omfang, de følte der var et behov.

Nu mener jeg naturligvis ikke, at problemet stat/kommune er udtømt med disse betragtninger. Den vigtigste mangler. Det er holdningen til, hvad vi får for kultur. Men de to nævnte har nok spillet en afgørende

rolle i 1970'erne. Det vigtigste, holdningen til kulturen, spillede vel også ind, men det var ikke nær så langt fremme som de to første. Holdningen har vi jo fået frem her i tinget, og det er den, man godt kan være bange for, når så mange beslutninger træffes i de små enheder, som amter og kommuner trods alt er.

Den daværende kulturminister kunne udtrykke regeringens synspunkt, og det har jo nok også ligget bag forslaget om kommunernes voksende rolle: vi fremmer alsidigheden ved at lade kommunerne bestemme. Vi får derved kulturtilbud, der passer til Egvad kommune med Holmslands Klit, og vi får tilbud, der passer til Københavns kommune, det afgøres først og fremmest på stedet. Jeg tror gerne, at denne betragtning har ligget bag. Men kommer friheden for kulturen ret frem på den måde? Det blev ikke overvejet, det blev aldrig diskuteret færdigt.

Det, der kan komme frem, har vi jo mødt i debatter her i tinget, og dér havde vi spørgsmålet om friheden og kulturen fremme. Fra et stort parti, venstre, blev det fremført, at offentlige midler ikke måtte bruges til støtte for noget, som det danske folks flertal var afgjort imod, og et andet stort parti, de konservative, strammede det op og sagde at offentlige midler ikke måtte bruges til støtte kulturelle fremstød, der ikke var flertal for i befolkningen. Vort største parti gik som katten om den varme grød og talte først og fremmest om alsidigheden – det er vel sådan noget, vi har i Familie-Journalen – men inderst forstod de skam godt, hvad det var, venstre og konservative ville. I fru Ritt Bjerregaards bog »Rapport fra en kaffeklub« sagde man ligeud, at der måtte skabes socialdemokratisk kunst, og at kunstnerne måtte forstå, hvem der betalte de skatter, der gav dem smør på brødet. Det var jo de socialdemokratiske arbejdere.

Ministeren kommer kun glimtvis ind på det meget afgørende spørgsmål kultur og holdninger. Kan man beskrive kultur og holdninger i Danmark? Vi kan vel kun komme dertil, at vi taler om det, vi gerne ville have skulle være karakteristisk for dansk kultur. Det er vel det væsentlige, når vi taler om kultur, for mig i hvert fald. Jeg ville gerne have, at dansk kultur var præget af tålsomhed og af den ydmyghed, der ligger i, at vi ikke tror, at vi i netop denne lille del af ver-